

DE VILDE PIGER

Af Cecilie K. Moesby-Johansen

DENNE ARTIKEL OMHANDLER ET FÆNOMEN, DER DET SIDSTE ÅRS TID HAR VÆRET UDSAT FOR EN ENORM EKSPONERING OG OMTALE I PRESSEN, NEMLIG PIGER MED EN AGGRESSIV ADFÆRD, SOM I KONFLIKTSITUATIONER TIL TIDER BENYTTET SIG AF VOLD SOM UDTRYKSFORM. JEG VIL FREMOVER OMTALE DEM SOM 'DE VILDE PIGER'¹⁾.

DE VILDE PIGER ER SOCIALT MARGINALISERED, BLANDT PIGER SÅVEL SOM DRENGE.

DEN SOCIOLOGISKE ANALYSE AF DE VILDE PIGER, SOM DENNE ARTIKEL BYGGER PÅ, HAR VIST, AT DEN SÅRBARHED, DE VILDE PIGER BEFINDER SIG I – PGA. MARGINALISERING OG UDSTØDELSE – RESULTERER I, AT DE GØR BRUG AF EN VOLDDELIG UDTRYKSFORM.

ILLUSTRATIONER: "HuskMitNavn"

"HUN HAVDE GÅET OG KALDT MIG EN FED LUDER.
SÅ TOG VI HENDE MED NED I VORES CYKELÆLDER (...)
VI SPURGTE BARE, OM HUN IKKE LIQE VILLE MED DERNED
(...) OG SÅ STOD VI BARE OG SLOG PÅ HENDE (...)
SPARKED E HENDE I HOVEDET OG DET HELE"

(Lisa 16 ÅR)

følge Danmarks Statistik har udviklingen i volden begået af unge piger mellem 15 og 19 år været stigende siden 1990. Dette år blev 35 piger dømt for simpel vold²⁾, i 1995 var antallet 63, og i 2002 blev 145 piger dømt for simpel vold. Med hensyn til den alvorlige vold³⁾ blev otte piger dømt i 1990. I 1995 blev 11 piger dømt, og i 2002 var antallet 23 (www.statistikbanken.dk). Stigningen har givet anledning til, at fænomenet har været genstand for en moralsk panik (jf. Cohen 1972), og som en følge heraf er blevet defineret som et socialt problem (jf. Spector & Kitsuse 1987).

Når piger begår vold, afviger de fra de eksisterende kvindelige normer i samfundet, der foreskriver, hvorledes piger bør opføre sig. Dermed afviger de fra den adfærd, der forventes af dem som piger. I forlængelse af dette skal det bemærkes, at når mænd begår vold, opfattes dette dog også som normbrydende, men ikke i samme høje grad som når piger begår vold. Piger forventes i modsætning til drengene at vende vrede og aggressioner indad, hvorimod det for drenges vedkommende anses som mere legitimt at vende vrede og aggressioner udad. Når piger i konfliktsituationer anvender vold som udtryksform, anskues dette derfor af det omkringvæ-

rende samfund som en maskulin adfærd. Det hænger som sagt sammen med, at vold i høj grad er en kønnet kategori, hvor det som oftest er underforstået for kategorien, at der er tale om handlinger begået af mænd.

Når piger begår vold, ved vi derfor meget lidt om, hvilken funktion og mening volden har for dem. Ligeledes ved vi meget lidt om, hvilke normer og værdier de voldelige piger repræsenterer⁴⁾. Et interessant spørgsmål rejser sig i denne forbindelse. Hvordan får piger med en voldelig adfærd denne adfærd til at samstemme med udviklingen af det kvindelige, der netop begynder i ungdomsårene? Udefra ser denne adfærd modsætningsfyldt ud, men spørgsmålet er, om de vilde piger oplever dette på samme måde.

Således kan det synes paradoksalt, at de vilde piger sideløbende med deres identitetsarbejde i forhold til at konstruere kvindelighed udviser en adfærd, der på mange måder står i modsætningsforhold til den måde, kvindelighed sædvanligvis opfattes på. Den kvindelige norm foreskrives bl.a., at kvinder er passive, tilbageholdende og indadreagerende (Bech-Jørgensen 1985:123). En sådan beskrevet feminin adfærd stemmer selvsagt ikke overens med en fysisk voldelig adfærd. For

at kunne belyse dette tilsyneladende paradoks er det nødvendigt at beskrive, hvem de vilde piger er, og hvorfor de er vilde. Pigerne forståelse af den sociale virkelighed omkring dem er en forudsætning for at forstå deres adfærd. Derfor er det nødvendigt at belyse den livsverden, de vilde piger er en del af, samt undersøge, hvordan udviklingen af femininitet finder sted i denne livsverden.

Som støttepunkt for dette vil jeg benytte den 'normale' pigekultur, eftersom denne kan bidrage til synliggørelsen af det særlige ved de vilde piger. For ved netop at tage udgangspunkt i den 'normale' pigekultur og se på, hvordan denne fungerer, og hvilke normer og værdier, der er karakteristiske for denne, vil det blive synligt, hvad det særlige er ved de vilde piger og deres måde at konstruere femininitet på.

For at forstå de vilde piger må man derfor tage udgangspunkt i pigerne egen kønnede kultur i stedet for at beskrive pigerne ved at referere til drengene, da det ikke giver megen mening at beskrive et køn blot ved at referere til det andet. Artiklen her udarbejdes således med et beskedent håb om at kunne udfordre den traditionelle forståelse af vold, som hidtil primært er blevet forstået på baggrund af mandeadfærd og mandeerfaringer. Jeg vil således med udgangspunkt i de vilde pigers egne erfaringer og de meningssammenhænge, de indgår i, forsøge at belyse, hvad der karakteriserer de vilde piger. Og hvorledes den voldelige adfærd står i forhold til femininitetskonstruktionen hos de vilde piger.

TEORETISK UDGANGSPUNKT

Teksten er således tænkt som en analyse af skæringspunktet mellem ungdom, femininitet og vold. I forhold til det første ben – ungdom – vil jeg særligt fokusere på de vilde pigers familiemæssige forhold og pigernes erfaringer i skolen set i lyset af den ungdomsfase, de befinder sig i. I forhold til skæringspunktets andet ben, femininitet, sættes denne dimension i spil med ungdomsdimensionen. Her fokuseres på konstruktionen af køn og på, hvorledes den kvindelige identitet afprøves og konstrueres, herunder hvordan femininiteten

udtrykkes gennem både æstetisk stil og livsstil. Stilen læres og udvikles i de afvigende miljøer, de vilde piger færdes i sammen med andre vilde unge. Skæringspunktets sidste ben, vold, har til formål at kaste lys over den voldelige adfærd.

DATAMATERIALET

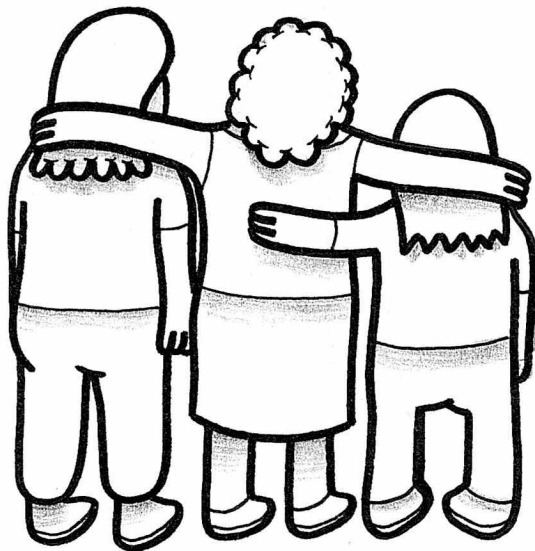
Mit udgangspunkt er en kvalitativ interviewundersøgelse af de vilde piger påbegyndt i foråret 2003 og afsluttet i efteråret samme år. Informanterne er valgt ud fra følgende kriterier: Det skulle være piger, der befandt sig i pubertetsfasen og havde haft erfaringer og oplevelser med at udøve vold. Jeg fik kontakt til pigerne dels gennem gadearbejdere og dels gennem ansatte på en institution, hvor flere af pigerne var anbragt.

Datamaterialet består af seks transskriberede interviews med piger i alderen 14-16 år og af en varighed på ca. 1½-2 timer. Yderligere består datamaterialet af observationsnoter fra interviewene, som bl.a. omfatter, under hvilke forhold interviewene er foretaget, både i forhold til de fysiske og stemningsmæssige omstændigheder.

FAMILIEFORHOLD

Fælles for alle pigerne er, at de har meget konfliktfyldte forhold til deres forældre og for nogens vedkommende også til deres øvrige søskende, men størst var konflikterne med forældrene. Uoverensstemmelserne imellem pigerne og deres forældre skyldes bl.a. uenighed om, hvad pigerne måtte, og var således knyttet til det identitets-skifte, der indtræder, når et individ går fra at være barn til at blive voksen (Nielsen, Bjerrum & Rudberg 1989). Problemerne, pigerne beskrev, var altså forbundet med det at finde sin identitet som ung i (u)overensstemmelse med forældrene.

"(...)jeg tror, det er, fordi jeg syntes, at mine forældre, de var [for strenge] (...) jeg måtte aldrig nogen ting, og jeg syntes, at alle de andre de måtte, og så tænkte jeg, at så kan det også være lige meget, nu gør jeg bare, hvad jeg har lyst til (...)jeg tror, hvis de havde givet mig sådan lidt mere frie (...) rammer, så tror jeg det havde været på en anden måde" (Melina 16 år).

Yderligere er det betegnende for relationen mellem forældrene og pigerne, at forældrene lader til at udvise begrænset støtte, interesse og involvering i pigernes liv. Hvilket afspejles i den måde, de håndterer og reagerer på de problemer, pigerne har. En af pigerne fortæller således, hvordan hendes forældre reagerer med indifferens, da hun bliver bortvist fra skolen, fordi hun har overfaldet en anden pige. Pigens mor udviser ligeledes ingen støtte, da pigens voldtages af sin storebror, og moderen truer tilmed sin datter til ikke at melde det til politiet. En mulig forklaring på den manglende opbakning fra forældrene kunne tænkes bl.a. at hænge sammen med, at stort set alle forældre selv har personlige problemer som f.eks. alkoholmisbrug, stofmisbrug, er arbejdsløse, ramt af sygdom m.m. Forældrenes personlige problemer optager dem så meget, at de ikke har overskud til at håndtere pigernes problemer. Pigernes fortællinger om forældrene vidner således om en tvivlsom forældreevne med mangel på konstruktiv, handlingsorienteret interaktion i forhold til pigernes problemer. De historier, pigerne fortæller

om deres forældre, bærer hovedsagligt præg af at være forbundet med negative oplevelser og uoverensstemmelser med forældrene. Deres fortællinger og refleksioner om forholdet til forældrene afspejler desuden følelser af ikke at være elsket, ikke at få opmærksomhed og af at være opgivet. En af pigerne siger: *"(...) egentlig så syntes jeg, alle de børn, der går her [på institutionen hvor hun bor](...), ens forældre de har faktisk givet op på deres barn, føler jeg"*. I denne sammenhæng er det dog vigtigt at huske, at pigernes historier repræsenterer deres subjektive sandhed, og at forældrene sandsynligvis vil have en anden sandhed. Fortællinger er altså ikke objektive, men dette betyder ikke nødvendigvis, at de er usande. Yderligere må man overveje, at historier forandrer sig og kan være farvet af forskellige faktorer på forskellige tidspunkter, f.eks. et nyligt skænderi.

Som også nævnt er der tale om en fase i pigernes og forældrenes liv – puberteten – hvor den unge forsøger at frigøre sig fra forældrene og skabe sin egen identitet. En sådan autonomikamp medfører naturligvis konflikter imellem den unge og dennes for-

ældre. Det særlige ved de vilde piger og deres familier er imidlertid, at de også havde problemer, inden pubertetsfasen indtrådte.

Generelt set kan det på baggrund af materialet udledes, at de vilde piger i noget omfang har været ofre for omsorgs-svigt, hvilket må formodes at spille en ikke uvæsentlig rolle i forhold til deres til tider voldelige og aggressive stil.

VOLD I FAMILIEN

Det gælder for alle pigerne, at konflikterne med forældrene mindst en gang har resulteret i et voldeligt sammenstød. Pigerne var generelt meget uvillige til at tale om deres familieforhold og fortalte sjældent i detaljer om familien. Men på trods af dette fortalte flere af pigerne om voldelige sammenstød med forældrene – dog ikke, uden at jeg meget direkte spurgte ind til, hvorvidt konflikter havde resulteret i fysiske sammenstød. For flere af disse hændelser var det kendetegnende, at en af de involverede – pigen eller hendes forældre – var påvirket af enten alkohol eller stoffer. Et andet karakteristisk træk var, at der forinden slagsmålet havde foregået skændrier og til tider psykisk terror. Flere af pigerne havde ligeledes befundet sig i en situation med en forælder, hvor de eller den givne forælder eller begge parter havde truet eller brugt en genstand imod modparten.

Trine på 16 år fortæller:

"Jamen vi skændes meget, mig og min mor vi råbte og skreg af hinanden(...)jeg har stået og truet min mor med kniv og omvendt (...) jeg har været oppe og slås med min far og (...) jeg ved ikke hvad, det har simpelthen været et stort kaos der hjemme".

Typisk var det også for pigerne, at de fortrød de gange, de havde været oppe at slås med deres forældre – særligt hvis det var moderen, der havde været indblandet, havde pigerne skyldfølelser.

På trods af pigernes problemfyldte forhold til deres forældre afslører de alligevel en vis loyalitet og påskønnende holdning over for forældrene. Alle pigerne på nær en viser således tegn på, at de har positive følelser over for forældrene, selvom de har

været udsat for forskellige former for overgreb og svigt fra forældrenes side. I denne forbindelse siger en af pigerne: "(...)Jeg har altid holdt af min far, selvom han har slået mig og sådan noget".

Det tyder på, at de vilde piger har lært det aggressive og voldelige interaktionsmønster derhjemme. Det lader således til, at pigerne ved at observere forældrenes interaktionsmønster, i hvert fald i forhold til brugen af vold og verbale krænkelser, muligvis har lært den aggressive interaktionsform af forældrene⁵⁾. Dette er dog kun en sandsynlig forklaringsmodel ud af mange mulige årsagssammenhænge. En anden er, at de vilde piger har lært den aggressive interaktionsform af deres ældre søskende. Således viser de generelle tendenser i materialet at det er udbredt, at relationen imellem pigerne og deres søskende i større eller mindre grad har været præget af vold. Lisa fortæller: "(...)han [storbrosderen] var edermame så ond, han stod og bankede mig foran mine venner og sådan noget(...)han har også engang givet mig et blåt øje".

I forlængelse af disse to mulige forklaringsmodeller skal det dog nævnes, at børn og unge bliver præsenteret og eksponeret for vold mange forskellige steder, f.eks. i medierne, på film, i computerspil, i skolen, blandt kammeraterne m.m. Dette modificerer og nuancerer således billedet og taler for, at de ikke kun har lært den voldelige adfærd af forældrene eller deres søskende⁶⁾.

Ovenstående fokusering på pigernes familiemæssige relationer skal ikke ses som en selvstændig forklaringsmodel til at beskrive den vilde stil, men i højere grad som en del af en kontekstbeskrivelse, som jeg mener er nødvendig for at opnå en større forståelse af de vilde piger og deres "vildskab". Men som jeg også nævnte tidligere, mener jeg ikke, at en forklaringsmodel i denne henseende baserer sig på en enkelt faktor, men derimod på flere forklarende faktorer, som tilsammen udgør en helhed.

SKOLEN

Et gennemgående træk for de vilde piger er, at de alle har haft mere eller mindre

kaotiske skoleforløb med mange problemer, både med lærer og andre elever. Dette har resulteret i flere skoleskift – en 14-årig pige fortæller om 14 skoleskift – placering i specialklasser eller på specialskoler samt forsinkelse i skoleforløbet eller tidlig endt skolegang. Desuden berettede pigerne om meget fravær fra skolen. En pige fortæller, at hun var i skole: "(...)måske to gange om ugen eller en gang om ugen, nogen gange ikke i en hel uge(...)". En anden fortalte om fravær på op til et halvt års varighed. Dette resulterer i, at kommunen griber ind og truer familien med tvangsanbringelse, hvis pigen ikke kommer i skole. Pigen starter herefter på en ny skole, hvor hun går indtil 7. klasse, hvorefter hun dropper helt ud af skolen. Flere af dem fortæller om læse- og stavvanskeligheder og koncentrationsproblemer og om dårlige skolekunds-kaber generelt, derudover beskriver de skolen som kedelig. Pigerne omtaler således ikke skolen positivt, og deres beretninger om skolen vidner for det meste om nederlag, både på et fagligt plan og i forhold til lærer og andre elever. Desuden må den manglende opbakning og stabilitet i hjemmet ligeledes menes at spille en rolle i forhold til pigernes skolegang. Pigernes indsats og tilgang til skolen har betydet, at de er blevet stemplet som afvigere, både af lærerne og de andre elever.

Flere af de voldelige overfald, pigerne har begået, har fundet sted i skolen og netop medført, at pigerne enten er blevet smidt ud af skolen eller er blevet placeret i støttcentre eller i specialklasser. Signe 14 år fortæller, hvordan hun og en veninde overfalder en pige på skolen:

"Det var sådan, vi kom ind i klassen og hende der, hun stod derinde, og så siger vi til hende, "hvad er det for noget, du går rundt og siger om andre?"(...), og så sagde hun "hm hvad siger i", "vi ved godt, du går rundt og råber fuck perkere, vi har hørt det"(...). Så hende der, hun siger, "nå og hvad så?", "fuck dig din dumme dansker", siger vi til hende. Så hende der min veninde, hun giver hende lussinger, hun kan kun finde ud af at give lussinger, så bliver jeg sur, så jeg siger "slå hende dog ordentlig", så slår jeg hende i hovedet med min knytnæve(...), så gik hun

rundt i klassen, væk fra os, fordi hun var bange, tror jeg. Så gik jeg hen, hoppede op, sparkede til hende sådan, at hun faldt ned i et bord og så min veninde, hun slog hende også rigtig mange gange(...) senere på dagen, så kom lærerne og brokkede sig og så blev vi smidt ud i eneklasse".

Med udgangspunkt i foranstående samt de generelle tendenser, der gør sig gældende i materialet, kan man forestille sig, at pigernes dårlige familieforhold og dårlige skolekunds-kaber spiller en rolle i forhold til den voldelige adfærd, pigerne praktiserer i skolen. Det kan således meget vel tænkes, at de vilde piger med den hårde attitude og voldelige adfærd forsøger at kompensere for deres manglende evner i skolen samt de dårlige forhold i hjemmet. De forsøger derfor at vinde respekt og status ved at være en vild pige, idet de ikke kan hævde sig og vinde respekt på baggrund af deres faglige evner eller deres sociale status. På trods af de dårlige erfaringer med skolen fremgår det dog entydigt af materialet, at pigerne på længere sigt ønsker at videre uddanne sig. Dette tyder på, at de på dette område er klar over normerne i det moderne samfund – at uddannelse er vigtigt – og ønsker at følge disse normer.

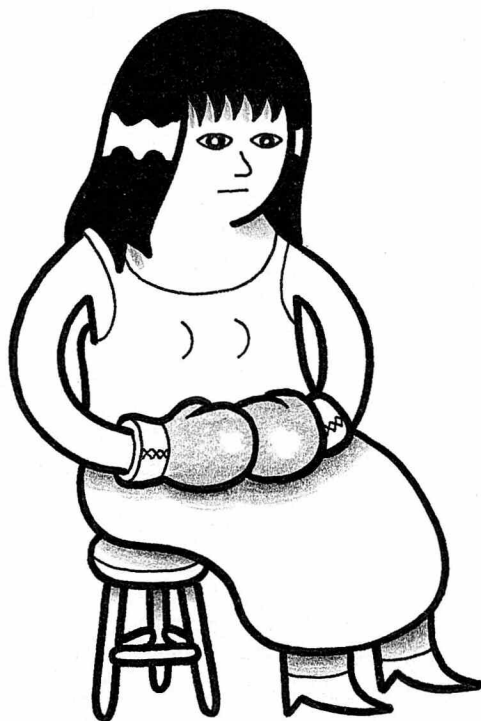
MARGINALISERING OG UDSØDELSE

De vilde pigers baggrund og opvækst vidner i høj grad om, at pigerne på flere forskellige måder er udstødt og befinder sig i en marginaliseret position. De vilde piger er vokset op under dårlige og ustabile familieforhold, hvor familiernes deroute er medvirkende til at placere pigerne i en sårbar position. Der er tale om familier, som ikke blot er marginaliserede i forhold til arbejdsmarkedet, men også familier, der på andre måder er udstødt i forhold til det danske samfund, f.eks. pga. misbrug af rusmidler. For familierne med anden etnisk baggrund end dansk gælder det ikke kun, at de er marginaliserede i forhold til det danske samfund, men også i forhold til deres egne landsmænd. Kun to af de seks piger havde både en dansk mor og far. Således har jeg talt med påfaldende mange piger fra en etnisk minoritet. Mino-

ritetsfamiliernes marginalisering afspejles også hos døtrene i form af en rodløshed, som viser sig ved, at heller ikke de har en særlig tilknytning til unge fra deres udenlandske forældres etniske gruppe⁷⁾. På baggrund af dette samt ovenstående kan det tænkes, at det at have en anden etnisk baggrund i tillæg til de øvrige sociale forhold er en risikofaktor i forhold til at blive en vild pige.

De vilde piger kommer således fra familier, der på mere end en måde befinder sig i en domineret og marginaliseret position i samfundet. Forældrenes marginaliserede og dominerede position overføres til deres børn – de vilde piger – fordi forældrene ikke er i stand til at forsyne dem med de nødvendige ressourcer, som gør, at pigerens position forbedres og den sociale arv brydes.

Familiernes sårbare og dårlige situation har haft den konsekvens for de vilde piger, at de alle har oplevet at blive udstødt af familien på et følelsesmæssigt niveau

såvel som på et fysisk niveau. Dette kom bl.a. til udtryk ved, at pigerne ikke oplever nogen støtte og vejledning fra forældrenes side, samt at de imod deres vilje enten boede eller havde boet uden for hjemmet i perioder. Udstødelsen oplevede pigerne ikke kun i forhold til familien, men også i forhold til skolen. Således havde de, som omtalt, alle overvejende negative oplevelser i forhold til deres skoleforløb, fagligt som socialt. De vilde piger oplever således at blive negativt positioneret i skolen, dels af de andre elever pga. af deres fremtoning og adfærd. Og dels af lærerne, der har stemplet de vilde piger som afvigere bl.a. pga. deres voldelige adfærd.

AMBIVALENS OG FEMININITETSFORMER

Det er karakteristisk for de vilde pigers femininitetsform, at den er præget af ambivalens. Ambivalensen er gennemgående og kommer til udtryk på flere forskellige måder og på flere forskellige niveauer. Denne ambivalens hænger overordnet sammen med, at de vilde piger skal konstruere deres femininitet ud fra en svær position. Pga. den marginaliserede og dominerede position, de vilde piger har i samfundet, har de svært ved at leve op til den hegemoniske femininitet, som hersker i samfundet. Begrebet hegemonisk femininitet bruges i denne forbindelse om de herskende, socialt anerkendte femininitetsformer⁸⁾. De socialt anerkendte femininitetsformer er bygget op om mændenes kvindebillede, og andre femininitetsformer er underordnet disse forestillinger. Bl.a. pga. de vilde pigers sociale klasse – samt etniske baggrund for fire af pigernes vedkommende – adskiller deres femininitetsform sig fra de socialt anerkendte femininitetsformer, hvilket placerer dem i en position, hvorfra en anerkendt femininitetsform er svær at leve op til. Ambivalensen er således knyttet til denne dominerede og marginaliserede position. Der er altså tale om et dominansforhold, hvor de vilde piger befinder sig i en position, hvor de er underordnet de socialt anerkendte femininitetsformer.

Ambivalensen kom konkret til udtryk i den forstand, at pigerne på en og samme

gang dels forsøgte at leve op til den hegemoniske femininitet og dels tog afstand fra denne femininitetsform. Afstanden var affødt af, at de vilde piger følte, at "snobberne" lagde en distance imellem sig selv og de vilde piger. Pigernes beskrivelse af en "snob" eller en "snobbet" adfærd var stort set enslydende. Trine beskriver en "snob" som følgende:

"[De]sidder rigtig og ruller øjne af alt og alle (...) hvis man kigger på de piger, der er snobbede, de fleste af dem, det er sådan nogle pæne piger (...) det er fordi, at de ved, 'jager godt ud, jeg skal da ikke snakke med sådan nogen grimme mennesker', eller sådan et eller andet i den stil (... det er meget dem, der er pænere (...))"

Der var enighed blandt de vilde piger om, at en "snob" var en attraktiv pige, der med sit blik signalerede overlegenhed over for de tilstedeværende. Trines beskrivelse af en "snob" rammer to helt centrale faktorer i forhold til de vilde pigers aversion over for "snobber", idet hun i sin beskrivelse dels lægger vægt på "snobbernes" blik og dels på deres udseende. Blikket er det, som de vilde piger reagerer på ved "snobberne", idet netop blikket opfattes som krænkende og fornærmende. Flere af de vilde piger fortæller således, hvordan sådanne blikke kan føre til fysiske sammenstød, netop fordi blikkene opleves som nedvurderende og som et angreb på deres person⁹. Yderligere reagerer de på "snobbernes" ydre. Disse to faktorer kan fortolkes på den måde, at det i høj grad handler om magt og social klasse. "Snobbernes" påklædning og adfærd opfattes af de vilde piger som et signal af overlegenhed, hvilket siger noget om den sårbarhed, de vilde piger føler i forhold til deres egen femininitet. Denne overlegenhed kan bl.a. henvises til social klasse, men også til skønhed og succes i forhold til f.eks. skolen (jf. Skeggs 1997). Yderligere udøver "snobberne" via blikket en form for social magt. Blikket opfattes af de vilde piger som nedvurderende og fordømmende og som en kritik af deres udseende og fremtræden (jf. Bourdieu 1990). Forholdet imellem "snobberne" og de vilde piger er således præget af et magtforhold. De vilde pigers afsky over for

"snobberne" hænger altså sammen med en hegemonikamp i forhold til bl.a. konstruktionen af femininitet. Idet de vilde pigers position – i arbejderklassen – gør det svært at leve op til den hegemoniske femininitet¹⁰ bl.a., fordi de ikke har råd til at købe det smarte og dyre tøj som pigerne ("snobberne") i middelklassen eller overklassen. Denne afstand fik de vilde piger til at føle, at de blev bedømt negativt på deres femininitet – pga. deres adfærd og udseende – og at de blev vurderet som uværdige (Skeggs 1997:99f). Deres sociale position – i arbejderklassen – er en af de faktorer, der medfører, at de af omverdenen positioneres med afstand til de socialt anerkendte femininitetsformer. På forskellige måder investerer pigerne således i femininitet for at positionere sig selv nærmere en socialt anerkendt femininitetsform, samtidig hermed forsøger de at lægge afstand til deres negative position (jf. Skeggs 1997). De vilde piger forsøger bl.a. at leve op til de socialt anerkendte femininitetsformer ved hjælp af symboler som make-up og tøj. Med udgangspunkt i Cohens stilteori kan måden, de vilde piger udtrykker deres stil på, siges at afspejle de paradokser, de oplever, f.eks. i forhold til de manglende økonomiske ressourcer, der kan være nødvendige for at leve op til den hegemoniske femininitet (Prieur 1994:36). Dette er Signes udtalelse et godt eksempel på: *"(...) jeg vil gerne have rigtig god tøjstil, men det kan jeg ikke få, jeg har ikke penge nok til at købe tøj så meget (...)"*.

En anden måde at forklare de vilde pigers stil på er at se den som en form for modstand mod den herskende ideologi. I forlængelse af dette kan den stil, de vilde piger har, forklares som en reaktion på den borgerlige kultur, idet stil ifølge Hebdige udspringer pga. grupperes modsætninger (Hebdige 1991:17).

De vilde pigers ambivalens i forhold til femininitet kommer som sagt til udtryk på flere forskellige måder. En anden måde, ambivalensen kom til udtryk på, var pigerens negative holdning til jævnaldrende piger og deres nedvurdering af pigekulturen i forhold til drengekulturen. Dette samtidig med, at de forsøgte at positionere

sig selv i nærheden af de socialt anerkendte femininitetsformer. Samtidig med, at de vilde piger nedgjorde pigekultur, herunder pigers adfærd, forsøgte de således at konstruere en femininitet ved hjælp af symboler og tegn, som henviste til selv samme kvindelighed.

"(...) jeg har altid været sådan lidt drengelige, ikke sådan, at jeg er en dreng vel(...) altså jeg kan godt lide tøj og sko, det kan du se(...)og sminke og sådan nogle ting, jeg elsker at shoppe for eksempel (...) sådan rigtige pige[-agtigt] sådan er jeg (...) men alligevel kan jeg ikke lide heste, og jeg kan ikke lide sådan nogle ting du ved, jeg kan ikke rigtig forklare det(...)jeg kan bedre lide fodbold, og så kan jeg bedre lide at snakke med drengene (...)" (Güler 16 år)

Udtalelsen her illustrerer hvorledes ambivalensen kommer til udtryk ved, at de dels forsøger at signalere et tilhørsforhold til pigekulturen, samtidig med at de tager afstand fra denne.

Pigernes indstilling til deres egen femininitet såvel som til femininitet generelt afspejler en tilstand af symbolsk vold (Bourdieu 1996:38). Dominans er Bourdieus hovedtema, og han mener først og fremmest, at dominansen materialiserer sig på subtile måder (Prieur 1994:319). Til at forklare sådanne usynlige dominansforhold benytter Bourdieu begrebet symbolsk vold. Dette begreb henviser til en form for social overbevisning om det socialiseringsarbejde, der finder sted, og som er nødvendigt, når der skal produceres nogle agenter, der skal opfatte og adlyde nogle særlige påbud, som er indskrevet i en given diskurs eller situation. Den sociale overbevisning er ikke eksplicit, men derimod er der tale om en umiddelbar tilslutning, *"en doxa-baseret¹¹ underkastelse under den sociale verdens påbud"* (Bourdieu 1997:188f). Tilslutningen er en realitet, når den som påbudet er rettet imod tænker i overensstemmelse med de strukturer, der er en del af det påbud, som blev rettet imod vedkommende. Den dominerede medvirker selv til den udnyttelse, de dominerende pålægger vedkommende gennem sin hengivenhed eller beundring (ibid.:200). Der er således tale om; *"denne*

usynlige makten som bare kan utøves med delaktighed av de som ikke vet at de ligger under for den, eller endatil ikke vet at de utøver den" (Bourdieu 1996:38). I forlængelse af dette opererer Bourdieu også med begrebet miserkendelse, som henviser til, at den dominerede accepterer og anerkender den vold, der udøves imod vedkommende, fordi denne ikke opfattes som vold (ibid.:152). De vilde pigers syn på femininitet afspejler, at pigerne anlægger en personlig holdning til femininitet, der understøtter den hegemoniske femininitet. Tendensen til, at drengenes adfærd i forhold til pigernes adfærd blev vurderet mere positivt af de vilde piger, reflekterer konflikten mellem den patriarkalske kultur og selvstændighedsbestræbelser, de vilde piger befinder sig i, ligesom det udtrykker en form for ambivalens (Bech-Jørgensen 1985:136ff). Således positionerer de vilde piger sig selv som underordnet drengekulturen, samtidig med at de gennem konstruktionen af deres kønnede identitet giver udtryk for selvstændighedsbestræbelser.

På trods af de vilde pigers dårlige positionering i forhold til de socialt anerkendte femininitetsformer er der dog ikke tale om, at de ikke konstruerer femininitet – det gør de. Dette er blot i en form, der ikke er socialt anerkendt (endsige kendt). De vilde piger gør dog forsøg på at nærme sig en social anerkendt femininitetsform, men på en facon, der ved første øjekast måske ligner en konstruktion af maskulinitet.

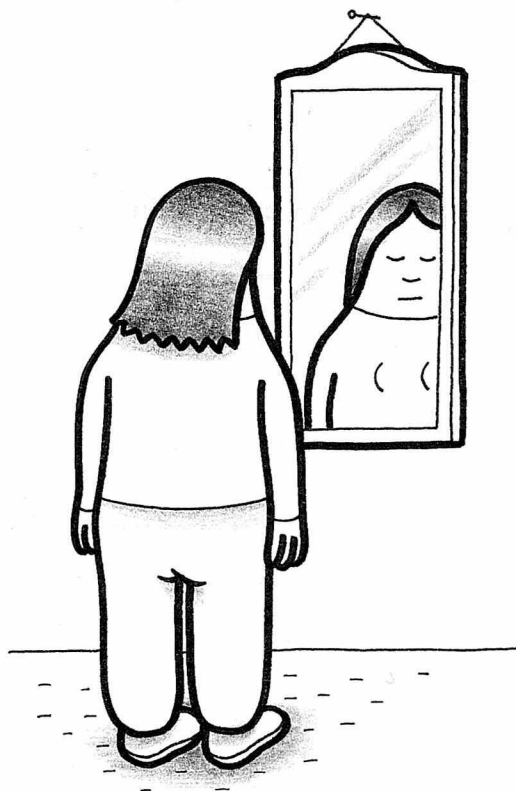
Jeg mener, at ovenstående forklaringer på de vilde pigers stil, herunder femininitetsform, er sandsynlige og realistiske forklaringer på de vilde pigers særlige femininitetsform. Jeg mener ikke, at de forskellige ovenstående bud udelukker hinanden, derimod mener jeg, det giver mening at se de vilde pigers stil som et resultat af en kombination af ovenstående faktorer. Altså er de vilde pigers stil et resultat af deres negative positionering i samfundet og bestræbelserne for at distancere sig fra denne position.

SELVVÆRD

I forlængelse af ovenstående afsnit vil jeg fremhæve et andet, særdeles karakteris-

tisk træk ved de vilde piger, som ligeledes hænger sammen med pigernes opfattelse af femininitet og deres egen placering i forhold til den hegemoniske femininitet. Således viste datamaterialet, at de vilde piger havde et meget negativt selvbillede, og at pigerne generelt havde svært ved at sige noget positivt om sig selv. En siger:

"Jeg føler, at alle de nedstirrer mig og sådan noget der, jeg føler mig ikke værdig, jeg har ingen selvtillid (...) Det er, fordi jeg er grim, synes jeg selv, og jeg er tyk, og jeg har ikke noget pænt tøj, jeg ligner sådan en hestetøs, som går rundt "hvad så" (hun laver stemmen dyb) (...) ja jeg har det ikke så godt med mig selv (griner)".

De vilde pigers meget dårlige selvværd, kan forklares ud fra deres vanskeligheder med at leve op til de socialt anerkendte femininitetsformer. Således har femininitet aldrig været givet for dem. De er ikke på samme vis som middelklassen og overklassen automatisk blevet forbundet med femininitet (Skeggs 1997:99). Dette kan være en af årsagerne til, at de vilde piger bl.a. beskrev sig selv som drengepiger. I pigernes definition af sig selv viser ambivalensen sig således, idet de samtidig med, at de definerer sig selv som en drengepige eller som anderledes i forhold til andre piger, også forsøger at konstruere deres femininitet ved brug af symboler og tegn, der entydigt henviser til kvindeligheden, f.eks. gennem deres brug af make-up og det at indgå i heteroseksuelle parforhold.

Flere af pigerne fortæller på linje med de nævnte eksempler, at de er utilfredse med deres krop – især mener pigerne, at de er for tykke. De vilde pigers voldelige adfærd kan altså i høj grad tænkes at hænge sammen med deres dårlige selvværd. Idet de ikke har høje tanker om sig selv, kan man således forestille sig, at dette medfører, at de heller ikke tror, andre mennesker har høje tanker om dem. Pga. denne selvopfattelse er det altså naturligt for dem at tro, at hvis andres blik falder på dem, er det, fordi der er noget galt med dem, f.eks. at de er grimme eller tykke. Det dårlige selvværd kan altså tænkes at spille en ikke helt ubetydelig rolle i forhold til pigernes voldelige adfærd. Hertil skal dog tilføjes, at det lave selvværd meget vel kan tænkes ligeledes at hænge sammen med den ensomhed, de vilde piger må formodes at føle, idet de hverken har familie eller veninder at støtte sig til – i hvert fald kun i et meget begrænset omfang.

KÆRESTER

På trods af pigernes unge alder har de alle erfaringer med parforhold. Alle pigerne på nær en havde kærester, og for dem alle gjorde det sig gældende, at det ikke var den første kæreste, de havde. Flere af dem enten var eller havde prøvet at være forlovet. Pigerne blev hovedsagligt tiltrukket af drenge, der var ældre end dem selv.

Yderligere var der også en tendens til, at de drenge, som de var kærester med, var unge, der ligesom dem selv havde sociale problemer. Flere af pigerne fortalte således om deres kærester, at de også havde erfaring med stoffer, kriminalitet og vold. Set i lyset af, at femininitet ikke er noget, der er givet – og særligt ikke for arbejderklassekvinder – men derimod noget, som skal konstrueres, er pigernes parforhold, som nævnt, en måde at få anerkendt deres femininitet på:

"(...) jeg kan godt lide at være sammen med nye [fyre], men(...)jeg har aldrig gået i seng med alle sammen, overhovedet ikke (...) det har bare været for sjov (...) [jeg] udnyttede dem (...) altså hvis de så godt ud, så var jeg bare lige sådan sammen med dem, bare for at have en kæreste (...)"

Pigerne bruger således drengenes bekræftelse til at skaffe sig kulturel anerkendelse og til at få bekræftet deres feminine optræden (Skeggs 1997:111f). På trods af de vilde pigers relativt aktive seksualliv var de bekymret for at blive stemplet som billig. Dette hænger sammen med, at de ønsker at distancere sig fra den forestilling, der hersker i samfundet om arbejderklassekvinder. Ifølge Skeggs identificeres arbejderklassekvinder nemlig med vulgareitet og seksualitet (ibid.:99). Ved at lægge afstand til en promiskuøs adfærd lægger de vilde piger således samtidig afstand til deres sociale klasse og den negative positionering, der er forbundet hertil.

"(...) sådan en, som lige boller lidt rundt omkring(...), sådan en, der ikke lige er så rar (griner) (...), hun lægger an på alt og alle(...)sådan en rigtig billig en(...), der er ikke så mange, der kan lide hende, men hun har selv gjort det (...), hvis man kan bolle med 10 forskellige på en måned, så har man selv sat sit rygmærke (griner)" (Trine 16 år).

Denne holdning afslører, at Trine – såvel som de øvrige piger – anlægger drengenes kriterier mht. at vurdere piger, hvilket afspejler en tilstand af symbolsk vold. Ovenstående udsagn afspejler således en holdning om, at det ikke er accepteret, at piger har mange sexpartnere, og pigerne distancerer sig i høj grad fra den type af piger, som har en sådan adfærd og omtaler disse som billige.

Hvorvidt de vilde piger er så klassebevidste, som ovenstående giver udtryk for, kan man måske stille sig tvivlende over for, men deres bevidsthed om at distancere sig fra den negative forestilling, som blev forbundet med dem, mener jeg ikke, der kan være tvivl om.

FRITID

Fritiden bruger de vilde piger sammen med kæresten eller venner og veninder. Det karakteristiske ved disse sociale relationer er, at dem, de går sammen med, ofte er andre vilde unge, som ligeledes har problemer med kriminalitet, skole og familie m.m. Fritiden er præget af 'hurtige episoder' så som fester, indbrud, tyveri og bilture i stjalne biler samt brug af rusmidler. Det er ofte i fællesskab med deres bedste veninde eller de drenge, de går sammen med, at de vilde pigers afvigende og normbrydende adfærd kommer til udtryk. Den afvigende adfærd er for alle pigerne begyndt tidligt, f.eks. fortæller en af pigerne, at hende og veninden allerede som 10-11-årige begyndte at gå sammen med en gruppe drenge, som hun beskriver som ballademagere: *"(...)da vi var 10-11 år, der begyndte vi at gå og drikke og ryge cigaretter og alt muligt(...)nogen af dem de var lidt ældre og andre var sådan på alder med os(...)det var sådan noget med at stjæle knallerter og alt sådan noget".* Pigen fortæller også, hvordan hende og veninden stjal (tøj) i butikker, fordi de kedede sig: *"(...) der var lige en overgang, vi stjal helt vildt med arme og ben".* Generelt lader det til, at pigerne søger aktiviteter, der er forbundet med spænding og action.

En anden måde, dette kommer til udtryk på, er gennem de vilde pigers forhold til rusmidler. Således har alle pigerne erfaringer med rusmidler og har på et tids-

punkt haft et stort forbrug af disse. Dog med undtagelse af en af pigerne, men hun er også den yngste og kun 14 år. Dog har hun ligesom de andre prøvet både legale og illegale rusmidler.

De vilde piger indgår ikke i decideret afvigende subkulturer, men nærmere i afvigende miljøer, hvor de deler afvigende normer og værdier med andre vilde unge. Således hænger deres adfærd og livsstil sammen med en alternativ måde at skaffe sig prestige og respekt på.

Selvom vennerne og kæresten er det, der betyder mest for pigerne, er dette absolut ikke ensbetydende med, at disse relationer er problemfrie, eller at disse relationer kan karakteriseres som nære. De vilde piger beskriver hovedsagligt deres sociale netværk som tilknyttet en enkelt pige og så en gruppe af drenge samt kæresten. Når dette er sagt, skal det dog påpeges, at det tilsyneladende er vennerne, der i høj grad påvirker den adfærd, pigerne har, og omvendt. I forlængelse af dette kan nævnes, at de vilde piger og deres veninders gensidige påvirkning af hinanden ligeledes skal ses i forhold til de selvstændighedsbestræbelser, de har. Således fremfører Bech-Jørgensen, hvorledes veninderne er af afgørende betydning i puberteten, netop fordi piger sammen skaber et frirum, hvori de kan bekræfte hinandens selvstændighedsbestræbelser (Bech-Jørgensen 1985:130f).

VOLD

De vilde piger reagerer i særlig grad voldeligt på verbale provokationer såvel som bagtaleri, som de vurderede som en krænkelse af deres personlige integritet. Lisa fortæller her, hvordan hun reagerer da en anden pige bagtaler hende:

"(...) en af gangene jeg har været oppe og slå, det var fordi, der var en pige, som havde gået og sagt alt muligt om mig, at hun ville smadre mig, og jeg var bare en so, og jeg var bare dum og grim og alt muligt skidt (...) så blev jeg sur fordi (...) det syntes jeg ikke, der var nogen grund til, fordi så kunne hun lige så godt komme hen og gøre det. Så gik jeg hen til hende og sagde, "du kan lige så godt slå mig nu" (utydeligt), og så gav jeg hende en flad, og

så gav hun mig en knytnæve i hovedet. Så lagde jeg hende ned på jorden, og så tumlede vi lidt rundt (...)"

En forklaring på Lisas reaktion på krænkelsen af hendes personlige integritet er, at hun bruger volden som et middel til at beskytte sit renommé. Den voldelige handling kan således ses som en måde for Lisa at sætte sig i respekt på. Denne reaktion syntes at vidne om, at det er af stor betydning for Lisa at vise over for pigen og omverdenen, at hun ikke er typen, der finder sig i nedsættende tale bag sin ryg. Volden bliver altså en måde at skabe identitet på. Dette viste sig at være i overensstemmelse med, hvad andre tidligere internationale undersøgelser har vist (jf. f.eks. Campbell 1981).

Generelt set har de vilde piger det til fælles, at de tager en kropslig praksis i brug

for at skaffe sig respekt og status. Da de ikke kan opnå status og succes gennem legitime midler – f.eks. gennem uddannelse – benytter de sig af illegitime midler som vold, men også af småtyverier til at opnå status og succes. Volden kan således betragtes som en målrettet aktivitet for de vilde piger, som benyttes til at skabe den respekt og prestige, de ikke på anden måde kan skaffe sig (jf. Cloward & Ohlin 1970).

Denne reaktion kan også sammenkædes med den livsfase, de vilde piger befinder sig i under puberteten, hvor pigers femininitet og identitet konstrueres. Idet de verbale provokationer ofte netop er rettet mod de vilde pigers femininitet, opfattes disse som en trussel mod deres identitetsdannelse, hvilket kan forklare den voldelige adfærd. Derfor gensvarer de vilde piger på denne trussel med vold i et forsøg på at beskytte deres identitet og herunder femininiteten på trods af, at vold ikke er et feminint virkemiddel.

FRYGTLØSHED OG HÅRDHED

Frygtløshed og hårdhed var en karakteristisk del af den særlige stil, de vilde piger har til fælles, hvilket medfører, at de altid er villige til at slås for at forsvare deres status. Et eksempel på dette kommer til udtryk i en historie, Melina beretter om et voldeligt sammenstød hun har haft. Hun fortæller, at hun sidder i et tog på vej tilbage på institutionen, efter at have været på weekend hjemme hos sine forældre. I den åbne togkupe sidder også to unge arabiske drenge, som ifølge Melina er så støjende, at hun ikke kan høre, hvad togføreren siger i højtaleren. Hun siger derfor til dem: *"Gider I godt holde jeres fucking kæft"*. Hun fortæller videre;

"(...) så begynder de at sige, 'fuck din mor', så flipper jeg ud, så tager jeg en colaflaske, de var to drenge mod en pige, de stod og slog mig, men de fik også nogen, men jeg fik tæsk den dag, det gjorde jeg (...) jeg er ligeglad med, hvad der sker med mig, men de skal bare ikke sige, at min mor er en luder og sådan noget, det kan jeg altså ikke tage, hun har sgu' da ikke gjort dem noget, så de kan da bare..."

Som Melinas udsagn også udtrykker, er det karakteristisk for de vilde pigers stil, at de har den indstilling til konflikter, at man ikke giver op, og at man ikke viser svaghed. Det er i de afvigende miljøer, som de vilde piger færdes i, at de har tillært sig den hårde attitude. Man kan således tale om en socialt formet habitus, som bl.a. indlæres i de afvigende miljøer, de færdes i. I forlængelse heraf kan tilføjes, at også deres forhold til smerte er tillært. Således udviser de vilde piger en høj smertetærskel, som sandsynligvis er affødt af, at de har tillagt sig den omtalte hårde attitude, hvor man ikke viser svaghed.

Slagsmål med andre jævnaldrende hænger ofte sammen med et forsøg fra de vilde pigers side på at undgå at tabe ansigt. En af pigerne siger:

"Jeg står og overvejer det faktisk (griner), men så til sidst så ender det med, at jeg gør det[slår] (...) fordi der står folk og kører en op tit, og står og siger, 'kom nu slå hende for helvede, kom nu hun skal ikke slippe godt fra det' alt muligt (...) så skal man lige spille smart, det har jeg faktisk gjort".

Men volden er samtidig et resultat af følelsesmæssige frustrationer og stress forårsaget af indre såvel som ydre faktorer. For de vilde piger spiller den spænding, der er forbundet med volden, også en rolle, idet spændingen er med til at skabe mening og indhold i livet. En af pigerne fortæller:

"Jamen fordi altså, det giver godt nok sådan et kick i en, når man slås(...)jamen jeg ryster altid bagefter fordi, åh alt det adrenalin der kommer op i en".

Udsagnet henviser til det faktum, at volden også kan virke som et kick. Omtalte pige er dog den eneste, der udtrykker det så direkte, men pigernes generelle fokusering på 'hurtige episoder' og situationer med gang i peger på, at pigerne i mange henseender søger efter spænding.

I relation til dette tyder det ligeledes på, at volden i nogen tilfælde har et element af tidsfordriv. Volden bliver således "noget at lave", en måde at skabe spænding og indhold i livet på. Indhold i den forstand, at volden ikke kun udfylder kedsomheden i det øjeblik, hvor den finder sted, men også giver anledning til snak og diskussion efter-

følgende. Denne søgen efter spænding er ikke kun typisk for de vilde piger, men også for andre jævnaldrende piger. Måden, de vilde piger søger denne spænding på, er dog i høj grad karakteristisk. På trods af, at deres adfærd er destruktiv og risikofyldt, lader den altså samtidig til at give spænding og indhold i livet.

VÆRDIGE OG UVÆRDIGE KROPSLIGE PRAKTIKKER

Måden, de vilde piger bruger deres krop på, når de slås, er hverken tilfældig eller ligegyldig. De skelner skarpt mellem værdige og uværdige former for kropslig praksis i forbindelse med volden. Der er tale om en speciel form for kropslig kontrol, der skal indlæres. Pigerne har lært den kropslige stil, de benytter, når de slås, af drengene. Drengenes måde at slås på vurderes af de vilde piger som den mest efterstræbelsværdige og prestigefyldte i forhold til pigernes måde at slås på. Dette afspejler de dominansforhold, der eksisterer mellem de to køn. Dominansforholdet kommer til udtryk ved, at det er drengenes kropslige praktikker, der forbindes med værdig kropslig praktik, hvorimod pigers kropslige praktik opfattes som uværdig kropslig praksis. En af pigerne siger således: "(...)drengene, de giver knytnæver og knæ i hovedet op i skallen på en og brækker næsen og sådan noget på en, og piger de river hår, de ligner en Barbiedukke, når de slås (griner)(...), jeg slås ikke ligesom en pige, jeg slås ligesom en dreng". Pigens sammenligning mellem piger og Barbiedukke er en tydelig latterliggørelse af den måde, piger i al almindelighed siges at slås på, idet en Barbiedukke repræsenterer alt andet end en voldelig kropslig praksis. Hun identificerer sig ikke med denne måde at slås på, men i stedet med den måde, drenge slås på, hvilket ligeledes er tilfældet for flere af de andre piger. Dette understreger endnu engang, at vold er en kønnet kategori, hvor den maskuline vold vurderes som mere prestigefyldt og værdig end den feminine vold. Man kan således tale om, at der foregår en form for symbolsk vold, hvor de vilde piger er blevet socialiseret til at anerkende drengenes måde at slås på som mere værd-

dig end pigernes. Pigerne medvirker selv til den dominerede position, de befinder sig i, gennem deres beundring af de mandlige kropslige praktikker, der er forbundet med volden. Der foregår således en miserikendelse i den forstand, at de vilde piger accepterer og anerkender den symbolske dominans, de udsættes for, fordi de ikke betragter denne som dominans (jf. Bourdieu 1997). (Begrebet symbolsk dominans og symbolsk vold bruges synonymt med hinanden).

Den kropslige stil, de vilde piger har, kan ikke kun tolkes som en tilstand af symbolsk vold i forhold til det modsatte køn. Denne stil kan også betragtes som en reaktion på de magtkampe og dominansforhold, der hersker inden for deres eget køn mellem kvinder/piger fra forskellige sociale klasser. Med udgangspunkt i Hebdiges stilteori kan de vilde pigers kropslige stil således ses som en modstand over for middelklassen og deres dominerende femininitetsform. De vilde pigers protest imod den nævnte hegemoniske femininitet demonstreres indirekte gennem deres kropslige stil (Hebdige 1991:17). Den voldelige adfærd bliver en protest imod de dominerende i samfundet, som med ord såvel som blikket demonstrerer deres magt. At det ofte er andre jævnaldrende piger, de vilde piger er oppe at slås med, afspejler i et givent slagsmål netop den magtkamp, der finder sted; en magtkamp om femininitet, hvor de vilde piger forsøger at positionere sig selv i forhold til de socialt anerkendte femininitetsformer. Når dette er sagt, skal det dog tilføjes, at normerne og stilen ikke er fuldstændig entydig blandt de vilde piger, lige såvel som stilen heller ikke er fuldstændig ufravigelig, særligt i pressede situationer fraviges stilen.

DET AMBIVALENTE FORHOLD TIL VOLD

Som udgangspunkt giver alle pigerne udtryk for, at de anser vold for at være negativt, ligesom de tager afstand fra denne form for kropslig praktik. Men deres fortællinger såvel som deres adfærd peger alligevel på, at pigerne i nogle situationer bedre kan retfærdiggøre volden end i andre. Et generelt træk for de vilde piger

var således en ambivalent holdning til vold. Den gennemgående ambivalens kom til udtryk ved, at de på den ene side mente, at vold var forkert, men på den anden side stadig udøvede vold, hvilken de så retfærdiggjorde på forskellig vis. En af pigerne siger i denne forbindelse: *"Jamen det er da aldrig okay at slå nogen, men nogen gange kan man bare ikke styre sit temperament"*. Denne måde at forklare volden på, hvor den afvigende handling forklares med noget, som man selv er uden kontrol over – sit temperament – kan ses som en måde at retfærdiggøre den afvigende handling på (Matza & Sykes 1957:148f). De vilde piger lader desuden til at mene, at vold kan retfærdiggøres, hvis man handler i selvforsvar. I sådanne tilfælde opfattes vold som en gyldig adfærd. Dette lader til at gøre sig gældende både i forhold til fysiske angreb samt angreb på ens ry og rygte. De vilde piger retfærdiggjorde således flere gange overfald ved at skyde skylden på offeret ud fra den betragtning, at offeret selv var ude om den fysiske konfrontation, fordi ofrene skulle have udvist en adfærd, der berettigede til, at de vilde piger satte dem på plads. Pigerne overbevisning om det retfærdige i deres handlinger gør det muligt for dem at udføre den afvigende handling, uden at deres selvbillede skades betydeligt.

KONSEKVENSER AF OG REFLEKSIONER OVER VOLDEN

Overordnet set er voldens fysiske såvel som psykiske konsekvenser ikke noget, der optager de vilde piger særligt meget. Som vi allerede har set, er de meget sjældent bekymrede over, hvad der kan ske med dem selv. Og når det kommer til konsekvenserne for modparten eller offeret, udviser de heller ikke umiddelbar bekymring. Mht. den smerte og den skade, de påfører modparten, og refleksionen heromkring, synes pigerne at være i stand til at koble følelserne fra. De gør sig således ufølsomme over for, hvor hårde slag eller spark de uddeler, hvilket gør det nemmere at fuldføre slagsmålet uden selvbebrejdede refleksioner, der kan skade deres selvbillede. Dette er endnu et udtryk for den hårdhed og følelsesløshed, som er karakteristisk for de vilde piger i mange henseender.

Det, der lod til at bekymre de vilde piger mest, var de strafferetslige konsekvenser, den afvigende handling kunne udløse. Materialet viser således en gennemgående angst hos pigerne, som hænger sammen med frygten for at blive meldt til politiet og efterfølgende få en plettet straffeattest. I forhold til de strafferetslige konsekvenser er kun en af de seks piger blevet sigtet og dømt for vold. Hun fik en betinget dom for grov vold. I forhold til voldens konsekvenser er det, der bekymrer pigerne mest, således forholdet til politiet og straffeattesten. Flere af dem fortæller, hvordan tanken om ikke længere at have en ren straffeattest tilskynder dem til at afholde sig fra vold. Det tyder på, at det i højere grad er denne omstændighed, som gør, at de ønsker at holde sig fra vold, end det faktum, at vold f.eks. kan skade modparten – eller dem selv for den sags skyld. Således lader pigerne til i en vis grad at være påvirket af den sociale kontrol i samfundet.

En af pigerne udtrykker nedenstående bekymring for de konsekvenser, en eventuel voldsanmeldelse vil medføre:

"(...) jeg har faktisk været heldig, jeg er aldrig blevet meldt, men nu hvor jeg er 16 år, så skal jeg nok til at passe på, fordi der er nogen, der har meldt nogen af mine andre veninder, og jeg skal ikke nyde noget af at blive meldt".

Pigen fortæller, at hun syntes, det er vigtigt at have en ren straffeattest: *"(...) fordi jeg er ikke dansker, og jeg vil gerne have et arbejde og sådan nogen ting der(...)"*. Udsagnene afslører, at hun er klar over, at hun nu – efter sit femtende år – er over den kriminelle lavalder, hvilket medfører, at hun kan straffes for den kriminalitet, hun begår. Denne kendsgerning i kombination med hendes etniske baggrund motiverer hende til, *"at passe på"*, idet hun senere i livet ønsker at få et arbejde. En plettet straffeattest i kombination med hendes etniske baggrund mener hun således kan betyde forringede jobmuligheder, hvilket hun ikke ønsker. At forsøge at fraholde sig fra at begå vold på baggrund af frygten for at få en plettet straffeattest synes at gøre sig gældende for stort set alle pigerne.

Dette peger på, at de vilde piger på trods af deres afvigende normer og værdier i forhold til vold er klar over den praksis, der hersker i det omkringværende samfund, hvor en plettet straffeattest er stigmatiserende, ikke mindst i forhold til jobsøgning. I et samfund, hvor det at have et arbejde er et krav for at blive accepteret og tjene penge, er pigerne således godt klar over, at de i forhold til dette vil være ringe stillet, hvis straffeattesten ikke er ren. Idet de alle – på nær en – er over den kriminelle lavalder, betyder det, at de til forskel fra tidligere kan straffes, og det er de klar over. På trods af deres afvigende adfærd samt deres ustabile og problematiske skoleforhold, lader det til, at alle pigerne har et ønske om at indtræde på arbejdsmarkedet senere i livet. Denne forklaring kan underbygges af, at alle de vilde piger har ambitioner om at videreuddanne sig.

SELVDESTRUKTIV ADFÆRD

Foranstående afsnit har haft fokus på de voldelige sammenstød, pigerne har haft med andre individer. I disse situationer har pigernes formål med deres afvigende handling været at skade modstanderen. Datamaterialet viser imidlertid også, at der hos de vilde piger er en tilbøjelighed til en selvskadende adfærd, og flere af pigerne beretter således om en selvdestruktiv adfærd. Dette fund stemmer overens med en undersøgelse fra Skotland (Batchelor et. al. 2001), hvor de ligeledes fandt, at de voldelige piger var mere selvskadende end de øvrige piger i undersøgelsen. Den selvdestruktive adfærd syntes bl.a. at være et resultat af de dårlige familiemæssige forhold pigerne lever under og den manglende opmærksomhed. En af pigerne fortæller, hvorledes hun som 13-årig begyndte at skære i sig selv:

"(...) jeg har skåret mig på armene, jeg ved ikke, om du kan se det (hun hiver trøje ærmerne op)(...), man kan ikke se det så godt mere. Jo der og der. Og det har jeg haft hele vejen ned. Man kan ikke se dem så tydeligt(...), der har jeg skåret mig med sådan et barberblad (...) (griner), men det var egentlig ikke for at begå selvmord, det var for at få opmærksomhed(...), man kan ikke dø af det nemlig (...), kun hvis jeg gør det her

(hun peger på håndledet), det tør jeg ikke (...) (griner stille)(...) *Jeg tror, jeg har gjort det seks gange oven i hinanden (griner)(...)"*.

Pigens – samt flere af de andres – intention med den selvdestruktive adfærd er altså ikke at begå selvmord, men derimod at få opmærksomhed. Det tyder altså på, at pigerne i en ganske alvorlig grad føler sig overset og forsømt i en sådan udstrækning, at de finder det nødvendigt at træde helt ud på kanten af livet for at skabe opmærksomhed om deres person.

Manglende opmærksomhed og problemer med at udtrykke sig synes at være kernepunkterne i forhold til pigernes selvdestruktive adfærd. Den selvdestruktive handling udføres således i håb om at få den opmærksomhed og omsorg, de savner. På samme tid er det en konsekvens af deres manglende evne til at formulere sig verbalt, når de oplever frustrationer og vrede. I stedet udtrykker de sig således vha. en kropslig praktik for at få afløb for vreden.

Desuden tyder det på, at den selvskadende adfærd har den funktion at aflede smerten og frustrationen ved den situation, pigerne befinder sig i. Således benyttede de den fysiske smerte til at aflede den indre smerte fra de mange svigt og nederlag i deres tilværelse, bl.a. i forhold til at blive udstødt af familien, skolen og af pigenkulturen.

AFSLUTNING

Den voldelige adfærd – såvel som den selvdestruktive adfærd – mener jeg, man kan tolke som resultatet af den dominerede position, de vilde piger befinder sig i. De vilde piger kan således siges at være dårligt positioneret, eller marginaliseret om man vil, ikke mindst pga. deres sociale klasse, men også pga. af deres køn og etniske baggrund såvel som mislykkede skoleforsøg. Dominans- og magtforhold har således været de kardinalpunkter, der på flere forskellige måder har været gennemgående for artiklen her.

De vilde piger har gjort et stort indtryk på mig, men det var ikke de voldelige handlinger og deres karakter, der gjorde mest indtryk på mig. Men i højere grad de

Cecilie K. Moesby-Johansen er cand.scient.soc og ansat i Familie- og Arbejdsmarkedsforvaltningen i Københavns Kommune. Artiklen er udarbejdet på baggrund af specialet "De vilde piger – et studie af feminitet og vold".

mange svigt, de vilde piger har været udsat for, og de problemfyldte og ustabile forhold, de er vokset op under. Således blev jeg rystet over de forhold, pigerne har levet og lever under, og deres situation vækkede en enorm omsorg og bekymring for deres aktuelle livssituation såvel som for deres fremtidige situation. På baggrund af pigerne livsvilkår synes jeg ikke, at deres voldelige adfærd er så 'unormal' eller afvigende, som den måske i første omgang kan synes. Flere gange undervejs har jeg derimod ræsonneret, at det i lyset af deres dårlige livsvilkår er utroligt, at deres adfærd ikke fremstår som mere afvigende, end den gør. Således mener jeg, at fokus bør være rettet imod de vilde pigers udsatte position og hvorledes man kan integrere og resocialisere dem såvel som deres familier. Dermed ikke sagt, at vi som samfund helt skal fjerne fokus eller negligere de vilde pigers voldelige adfærd, men måske bør vi i højere grad fokusere på problemet i stedet for symptomerne.

Litteraturliste

- Batchelor, Susan, Burman, Michele, Brown, Jane (2001). *Discussing Violence: Let's Hear It From The Girls*. I *Probation Journal* 2001;48 (2), s.125-134.
- Bech-Jørgensen, Birte (1985). *Noget med mennesker eller noget på et kontor. Forstadsliv, pigekultur, arbejdsløshed*. Viborg: Samfundsfagsnyt.
- Becker, Howard S. (1963). *Outsiders – Studies in the Sociology of Deviance*. USA: The Free Press.
- Bourdieu, Pierre (1990). *Kroppen sosiale perception. Noen foreløpige bemerkninger*. I *Sosiologi i dag* 3/1990, s.3-11.
- Bourdieu, Pierre (1997). *Af praktiske grunde. Omkring teorien om menneskelig handlen*. København: Hans Reitzels Forlag.
- Bourdieu, Pierre (1996). *Symbolsk makt*. Oslo: Pax Forlag A/S.
- Brown, Jane, Burman, Michele J., Tisdall, Kay (2001). *Just trying to be men? Violence, Girls and their Social Worlds*. I *Child welfare and social action in the Nineteenth and Twentieth Centuries* (ed.) Jon Lawrence & Pat Starkey, s.36-52. Liverpool: Liverpool University Press.
- Burman, Michele J. et. al. (2001). *Researching girls and violence – Facing the Dilemmas of Fieldwork*. I *The British journal of criminology, delinquency and deviant social behaviour* 41/2001, s.443-459.
- Burman, Michele J. et. al. (2003). *Taking it to heart- Girls and the meanings of violence*. I *The meaning of violence* (ed.) Elizabeth A. Stanko 2003. London: Routledge, s.71-89.
- Burman, Michele J. et. al. (2000). *A view from the girls: Exploring violence and violent behavior*. England: ESRC publication.
- Campbell, Anne (1981). *Girl Delinquents*. Oxford England: Basil Blackwell.
- Carrigan, Tim, Connell, Bob & Lee, John (1985). *Toward a New Sociology of Masculinity*. I *Theory and Society* vol. 14 nr. 5, s.63-100.
- Cloward, Richard R. & Ohlin, Lloyd E. (1970). *Differential Opportunity Structure*. I Wolfgang Marvin (ed.) *The sociology of Crime and Delinquency* 2.ed. New York 1970, s. 300-318.
- Cohen, Stanley (1972). *Folk, Devils and Moral Panic*. London: Routledge 2002 (1972).
- Downes, David & Rock, Poul (1995). *Understanding Deviance. A guide to the Sociology of Crime and Rule Breaking*. Oxford: Clarendon Press.
- Goffman, Erving (1963). *Stigma – Notes on the Management of Spoiled Identity*. London: Pinguin Books.

- Goffman, Erving (1963a). *Behavior in public places*. New York: The Free Press.
- Halvorsen, Knut (2002). *Sosiale problemer – En sosiologisk indføring*. Norge: Fagbokforlaget.
- Hauge, Ragnar (1968). *Gjengkriminalitet og ungdomskulturer*. Norge: Universitetsforlaget.
- Hebdige, Dick (1991). *Subculture – the Meaning of Style*. London: Routledge.
- Jacobsen, Michael Hviid & Kristiansen, Søren (1999). *Hvor fagligt er farligt feltarbejde? – En etisk-sociologisk belysning og problematisering af deltagende observation i socialt afsondrede miljøer*. Aalborg: Sociologisk Laboratorium.
- Kristiansen, Søren & Hanne Kathrine Krogstrup (1999). *Deltagende observation – introduktion til en forskningsmetodik*. København: Hans Reitzels Forlag A/S.
- Kvale, Steiner (1999). *Interview – En introduktion til den kvalitative forskningsinterview*. København: Hans Reitzels Forlag A/S.
- Lamb, Sharon (2001). *The Secret Lives of Girls. What Good Girls Really Do – Sex Play, Aggression, and Their Guilt*. New York: The Free Press.
- Lee, Raymond M. & Renzetti, Claire M. (ed.) (1993). *Researching Sensitive Topic*. London: Sage.
- Lee, Raymond M. & Stanko, Elizabeth A. (ed.) (2003). *Researching violence – essays on methodology and measurement*. London and New York: Routledge.
- Matza, David & Sykes, Gresham M. (1957). *Techniques of Neutralization – A Theory of Delinquency*. I Pontell, Henry N. (ed.) (2002) *Social Deviance Readings in Theory and Research*. New Jersey: Prentice Hall.
- McRobbie, Angela & Garber, Jenny (1980). *Girls and subcultures*. I Hall, S & Jefferson, T (ed.) *Resistance through Rituals: Youth Subcultures in Post-war Britains*. London: Hutchinson, s.209-222.
- Merton, Robert K. (1968). *Social Structure and Anomie*. Cap. VI i Merton: *Social Theory and Social Structure*. New York: The Free Press.
- Neuman, W. Lawrence (1999). *Social Research Methods. Qualitative and Quantitative approaches*. London: Allyn and Bacon.
- Nielsen, Harriet Bjerrum & Rudberg, Monica (1989). *Historien om jenter og gutter. Kjønnssosialiseringen i et utviklingspsykologisk perspektiv*. Norge: Universitetsforlaget.
- Prieur, Annick (1994). *Isenesetelser av kjønn – Transvestitter og macho-menn i Mexico by*. Oslo: Pax Forlag A/S.
- Qvotrup Jensen, Sune (2002). *De Vilde Unge i Aalborg Øst*. Aalborg: Aalborg Universitetsforlag.
- Skeggs, Beverley (1997). *Formations of Class & Gender*. London: SAGE Publications Ltd.
- Spector, Malcolm & Kitsuse, John I. (1987). *Constructing Social Problems*. New York: Aldine De Gruyter.
- Statistisk Årbog (2003). *Tabel 216: Afgørelser af straffelovsovertrædelser efter alder og køn 2001*. København: Danmarks Statistik, s.203.
- Sørensen, Anne Scott (2003). *Bagsiden af Girl power. I Søndergaard, Per Straarup Seje tøser stakkels piger – Om piger, pigebander, vold og tyveri*. Vejle: Kroghs Forlag, s.20-27.
- Tisdall, E. Kay M. (2003). *The rising tide of female violence? Researching girls' own understandings and experiences of violent behaviour*. I Stanko, E. A. og Lee, R. M. (ed.) *Researching violence. Essays on methodology and measurement*. London and New York: Routledge.
- Turner, Bryan S. (1992). *Kroppen i samfundet*. København: Hans Reitzels Forlag.
- Widerberg, Karin (1996). *Køn og samfund*. I Andersen, H & Kaspersen, B.L. *Klassisk og moderne samfundsteori*. København: Hans Reitzels Forlag, s.494-514.
- www.statistikbanken.dk

Noter:

1. Brugen af dette begreb er inspireret af et socialpædagogisk projekt i Københavns kommune samt andre studier om vilde unge. Begrebet benyttes bl.a. af Sune Qvotrup Jensen i *"De Vilde Unge i Aalborg Øst"* (2002).
2. Jf. Straffeloven § 244.: "Den, som øver vold mod eller på anden måde angriber en andens legeme . . ."
3. Jf. Straffeloven § 245: "Den, som udøver et legemsangreb af særlig rå, brutal eller farlig karakter eller gør sig skyldig i mishandling..."
4. Dette gælder både herhjemme og i udlandet. En forskergruppe ved Glasgow University har dog publiceret undersøgelsen "A view from the girls: Exploring violence and violent behavior", som bl.a. ser på disse aspekter (Burman et. al. 2000:3). Også andre har beskæftiget sig med området, men den videnskabelige interesse har været relativt begrænset. I artiklen "Just trying to be me, Violence, Girls and their Social Worlds", henvises til Artz 1998, Baskin & Sommers 1998, (Hesney-Lind 2002, Miller 2001, Stewart & Tattersail 2000 (Brown et. al 2001).
5. Hvorvidt der har været voldelige opgør imellem forældrene, ved jeg ikke, idet jeg ikke har spurgt ind til dette.
6. I modsætning til indlært voldelig adfærd i barndomshjemmet kan man også tale om, at forældre netop forsøger at aflære deres børn at være voldelig, når børnene er små, og i højere grad er styret af deres drifter. Effekten af aflæringen må dog formodes at afhænge af måden, aflæringen foregår på. Hvis forældrene, som i tilfældet med en af pigernes fædre, slår barnet for at lære barnet, at det ikke må slå, kan effekten af aflæringen jo diskuteres. I forlængelse af dette skal der her gøres opmærksom på, at pigerens familiemæssige relationer ikke skal ses som en selvstændig forklaringsmodel til at beskrive den vilde stil, men i højere grad som en del af en kontekstbeskrivelse, som jeg mener er nødvendig for at opnå en større forståelse af de vilde piger og deres "vildskab". Men som jeg også nævnte tidligere, mener jeg ikke, at en forklaringsmodel i denne henseende baserer sig på en enkelt faktor, men derimod på flere forklarende faktorer, som tilsammen udgør en helhed.
7. Pigerne fra disse familier er dog ikke den type piger, der bærer tørklæder, og deres adfærd og fremtoning adskiller sig ikke synligt fra de to piger med både en dansk mor og far.
8. De australske sociologer Tim Carrigan, Bob Connell og John Lee introducerer begrebet *hegemonisk maskulinitet* (Corigan et.al. 1985:78F). Begrebet udspringer af, at Carrigan et. al. grundlæggende mener, at mænds forhold til såvel andre mænd som til andre kvinder handler om magt og under- og overordning. Begrebet henviser til det udtryk af maskulinitet, som i øjeblikket nyder størst respekt, hvorunder andre former for maskulinitet er underordnet (ibid.:86). Denne underordning medfører en hegemonikamp imellem de forskellige maskulinitetsformer, hvilket bevirker, at maskuliniteten er foranderlig over tid. De evige marginaliseringsprocesser, der opstår under hegemonikampen, og modstanden mod marginaliseringen konstruerer den hegemoniske maskulinitet. Begrebet henviser altså til, at en særlige gruppe af mænd besidder positioner forbundet med magt og rigdom. Disse positioner legitimerer og reproducerer de sociale relationer, der genererer deres dominans, som giver dem magten til at definere den gældende maskulinitet (ibid.:92). Med udgangspunkt i begrebet hegemonisk maskulinitet kan man således også forestille sig, at der eksisterer en *hegemonisk femininitet*.
9. Jf. Bourdieu i afsnittet *Om kroppen*. Også Goffman skriver om, hvorledes blikket spiller en vigtig rolle i den interaktion, der foregår i mellem mennesker på offentlige steder (Goffman 1963a).
10. Begrebet bruges her med inspiration i Carrigan, Connell og Lees begreb om hegemonisk maskulinitet. Når jeg bruger begrebet, henviser det til den femininitetsform, der på gældende tidspunkt har størst anseelse, og hvorunder andre former for femininitet er underordnet.
11. Doxa er den viden, man ikke sætter spørgsmålstegn ved (Bourdieu 1997:128).